

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *De?i?im E?ilimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19543>

Özet

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i (DEÖ), bireylerin örgütsel veya ki?isel ba?lamda de?i?ime yönelik tutumlar?n? ve davran??sal e?ilimlerini ölçmek amacıyla 2011 y?l?nda geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle yöneticilerin ve çal??anlar?n de?i?ime olan yakla??mlar?n?, de?i?ime kar?? gösterdikleri direnci, de?i?imi benimseme düzeylerini ve mevcut durumu koruma yönündeki e?ilimlerini belirlemeyi hedefler. Yapılan analizler sonucunda DEÖ'nün dört temel faktörden olu?tu?u tespit edilmiştir: **De?i?imde Giri?imcilik, De?i?ime Direnç, De?i?imin Yarar?na ?nanma ve Statükoyu Koruma**. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık ve yapı geçerliliği kanıtları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

De?i?im E?ilimi, Örgütsel De?i?im, Statüko, De?i?ime Direnç, Giri?imcilik, Ölçek Geli?tirme, Yönetici Davran??lar?.

Yazarlar

Akbaba Altun, S., Büyüköztürk, ?.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireylerin de?i?im kar??sındaki e?ilimlerini çok boyutlu bir yapıda güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek bir araç geli?tirmektir. Ölçek, özellikle e?itim ve yönetim bilimleri alanlarında, bireylerin yeniliklere kar?? ne derece açık veya kapalı oldu?unu, de?i?imi ne ölçüde bir fırsat olarak gördü?ünü ve mevcut düzeni (statükoyu) sürdürme iste?ini belirlemeye odaklanmaktadır.

DEÖ, yöneticilerin ve çal??anlar?n de?i?im süreçlerindeki davran??lar?n? anlamlandırma, e?itim ihtiyaçlar?n? belirlemede ve örgütsel de?i?im stratejilerini planlamada kullanılabilecek de?erli veriler sunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, de?i?imin karma??k do?as?n? dört farklı alt boyut üzerinden ele alarak kapsamlı bir değerlendirme imkanı sağlar.

Yapı

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i (DEÖ), bireyin de?i?ime yönelik tutum ve davran??lar?n? dört temel psikolojik yapı üzerinden ölçmektedir. Bu faktörler, bireyin de?i?im sürecine aktif katılımlı mı, pasif direncini ve de?i?imin sonuçlar?na yönelik inanc?nı temsil eder.

Ölçe?in ölçtü?ü dört ana yapısal boyut şunlardır:

Değişimde Girişimcilik: Bireyin değimini başlatma, yeni fikirler sunma ve değim süreçlerine aktif olarak katılma isteğini ifade eder.

Değişime Direnç: Bireyin mevcut durumu koruma eğilimi ve değimin gerekliliğine veya faydasına karşık düzeyidir.

Değimin Yararına İnanma: Bireyin değimin olumlu sonuçlar doğuracağına, kişisel veya örgütsel gelişime katkı sağlayacağına dair sahip olduğu olumlu beklenti ve inançlardır.

Statükoyu Koruma (Değişimden Kaçınma): Bireyin konfor alanını sürdürme, belirsizlikten kaçınma ve mevcut düzeni muhafaza etme eğilimidir. Bu boyut, değime pasif bir karşık temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. AFA sonucunda belirlenen dört faktörlü yapının geçerliğini test etmek amacıyla madde içerikleri incelenmiş ve uzman görüşleri alınmıştır.

AFA, dört faktörlü yapının toplam varyansın %44.63'ünü açıkladığını göstermiştir. Bu oran, sosyal bilimler ölçekleri için kabul edilebilir bir düzeyde yapısal açıklığına işaret etmektedir. Faktörlerin adlandırılması, madde içerikleri ve uzman görüşleri doğultusunda yapılmıştır: Değişimde Girişimcilik, Değişime Direnç, Değimin Yararına İnanma ve Statükoyu Koruma. Ek olarak, aynı veriler üzerinde uygulanan DFA, dört faktörlü modelin uygunluğunu desteklemiş, ancak "M02 ve M03" ile "M09 ve M11" madde çiftlerinin hatalar arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir, bu da model uyumunu iyileştirmek için modifikasyon gerektirebileceğini düşündürmektedir.

Güvenirlik

Değişim Etilimleri Ölçeğinin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa değeri hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen alfa katsayıları, ölçeğin alt boyutlarının büyük çoğunluğunun yüksek düzeyde tutarlı olduğunu göstermektedir.

Faktörler bazında hesaplanan alfa güvenilirlik katsayıları aşağıdaki gibidir:

Değimin Yararına İnanma faktörü için: **.91**

Değişimde Girişimcilik faktörü için: **.86**

Değişime Direnç faktörü için: **.82**

Statükoyu Koruma faktörü için: **.67**

Statükoyu Koruma faktörünün alfa değeri (.67) diğer faktörlere göre daha düşük olmakla birlikte, kabul edilebilir alt sınırlara yakındır. Ayrıca, ölçek maddelerinin yöneticileri değim etilimleri davranışları bakımından ne derece ayrıttığına ilişkin hesaplanan düzeltilmiş madde-toplam

korelasyonlar? .34 ile .79 aras?nda de?i?mektedir. Bu de?erler, maddelerin ilgili faktörleri temsil etmede yeterli düzeyde ay?rt edicili?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla ger?ekle?tirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), ölçe?in kuramsal olarak beklenen dört boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir. AFA, temel bile?enler analizine dayanarak, maddelerin dört ayr? faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur.

AFA sonuçlar?na göre faktörler s?ras?yla, de?i?imin öncüsü olma iste?ini yans?tan **De?i?imde Giri?imcilik**; yeniliklere kar?? olma e?ilimini belirten **De?i?ime Direnç**; de?i?imin getirece?i faydalara yönelik olumlu alg?y? ölçen **De?i?imin Yarar?na ?nanma**; ve mevcut düzeni sürdürme arzusunu temsil eden **Statükoyu Koruma** olarak adlandır?lm???r. Dört faktörün toplam varyans aç?klama oran? %44.63'tür. DFA ise bu dört faktörlü yap?n?n geçerli?ine ek kan?t sa?lam??, ancak baz? madde çiftlerinin (M02/M03 ve M09/M11) hata terimleri aras?ndaki korelasyonlar tespit edilerek model optimizasyonu için öneriler sunulmu?tur.

Araç

Test Türü: Ölçek Geli?tirme

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yöneticiler ve örgütsel ba?lamdaki çal??anlar.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Örgütsel pozisyonlarda bulunan bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özellikle örgütsel de?i?im süreçlerini deneyimleyen bireylerin tutumlar?n? ölçmek için tasarlanm???r.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri ile yap? geçerli?, Cronbach Alfa katsay?s? ile iç tutarlılık güvenilirli?i sa?lanm???r.

Anahtar Kelimeler

Statüko, De?i?im, Güvenirlik, Geçerlik, Yönetim, Kalem E?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sener Büyüköztürk

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağılık E-posta Adresleri: Kaynakta yalnızca sorumlu yazarın e-posta adresi belirtilmiştir.

İletişim Adresi: senerbuyukozturk@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2011

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmıştır ve genellikle akademik araştırmalarda yazarlardan izin alınarak ücretsiz kullanılabilir. Kullanım ve telif hakları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detayları Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi üzerinden erişilebilir: kalemacademy.vveya.com.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [degisim-egilimleri-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Akbaba Altun, S. ve Büyüköztürk, S. (2011). Değişim Etilimleri Ölçeğinin geliştirilmesi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 73-90.

Değişim Etilimleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içeriğinde listelenmemiştir. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen referans makaleye başvurulması gerekmektedir.